

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu Romanu ese Duminec'a si Joi'a, la fie-care d'oue septemani cu adansulu Foișioarei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditur'a foișei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate câtra espeditura. Pretinlu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 42.

ANULU XXV.

Sibiu 29 Maiu (10 Iuniu) 1877.

Pentru celelalte pârti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. Inseratele se platescu pentru antai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

La iubileulu „infalibilului” Papa.

O festivitate avu locu in dilele aceste, in Vaticanulu Romei si in biserica apusena, iubileulu papei Piu IX, ca episcopu de 50 ani. Ocasionea de a demonstra Vaticanulu lumei ce putere este inca curia romana, parea ceamai binevenita, deca spiritulu tempului nu aducea in proseniulu lumei, alte evenimente mai mari, cari intuneca mai cu totul demonstratiunea cea dealtintrea bine intocmita a reactiunei ultramontane.

Press'a de tote dilele abia a pututu lua destula notitia de acestu iubileu. Cu tote aceste de densulu sunt lantiuite unele impregiurari din dilele nostre, in cari sunt ascunse inca multe alte evenimente, si cari merita a nu fi trecute cu vederea.

De si dispunemu de putienu spatiu, deschidemu colonele nostre inregistrarei, mai multu cronicarie, a unoru fapte petrecute de candu s'au inceput pregatirile si de candu se continua festivitaea acest'a extraordinaria, la parere confesiunala, in realitate inse mai multu politica.

Eata aici registrulu nostru:

Cetimu in „Foi'a scolastica” din Blasiu, Nr. 10. cu datulu 15/27 Maiu 1877:

„Santi'a Sea Pap'a Piu IX in 3 Iuniu a. c. serbaza iubileulu seu de 50 ani, de candu s'a chirotonitu de episcopu. Acesta solemnitate forte rara in sinulu bisericeii intregi, (!?) se va serba cu bucuria viua in tota lumea **cato-lica**. In tote partile se facu pregatiri, din tote partile se tramitu Santiei Sele gratulatiuni.*). Din ocaseunea acest'a Esc. Sea Parintele Metropolitu dispuse prin cerculariulu dela 31 Ian., ca in 3 Iuniu cal. nou, care di in acestu anu cade intr'o Dumineca, la finea santei Liturgie sa se cante docso-logi'a cea mare si sa se faca rugaciuni pentru Santulu Parinte; — er' din par-tea provinciei metropolitane pregati o adresa gratulatiua, in limb'a **romana** si versiune latina, carea intru aceste dile se va tramite la Rom'a.”

Pap'a intre altele a rostitu si o cuventare câtra o ceta de peregrinari din Savoia, din carea estragemu dupa foile straine urmatoarele:

„In momentul de fatia o putere cu credintia ratacita (Russi'a!) a pus in miscare armate numeroase pentru a pedepsi o putere fara credintia (Turci'a!), acusan-du-o pe acest'a, ca aru fi stapanitu cu nedreptate si aru fi asu-plitu multi din suditi ei, cari apartienu acelei'asi religiuni eterodocse (gr.-orien-tali!). Lupt'a s'a si inceputu. Eu nu sciu, care din aceste d'oue puteri va fi invingatore. Sciu inse prea bine, ca pe un'a din aceste d'oue puteri, care pe sine se numesce ortodocsa, in ade-veru inse este **schismatica** (Russi'a!), **jace cu greutate man'a dreptatei lui Dumnedieu**” Si in mo-dulu acest'a continua Pap'a a vorbi despre puterea aliata cu fratii nostri din Romania, cari se lupta pentru esistintia loru nationala si **pentru re-ligiunea loru stramosiesca** in contr'a barbariloru asupritori ai cre-stinismului . .

Gasimu in jurnalele vieneze si pestane, precum: „Deutsche Zeitung”, „Pester Lloyd”, etc. urmatoarea tele-

*) Si bani.

Red.

grama din Rom'a cu datulu 3 Iuniu st. n.

„Pre candu 30 episcopi condu-ceau peregrinarii la Vaticanu (resie-dinti'a Papei) pentru a **gratula Pa-peii la iubileulu seu**, pe atunci membrii senatului si camerei italiene, municipalitaten Romei etc. au trasu in 200 de trasuri (câlesci) inaintea Quirinalului (resiedinti'a regelui ita-lianu), pentru a **gratula regelui Victoru Emanuilu la aniversarea a 30-a de candu cu darea con-stitutiunei italiene**.”

Va se dica, este o mare deosebire intre „Vaticanulu cosmopolitu” si „Qui-rinalulu nationalu”, intre „Rom'a Pa-peii” si „Rom'a Italianiloru”, a scum-piloru nostri consangeni! — De aceea este o ratacire cumplita, a identifica, precum multi dintre noi români o facu, „leganulu natiunalitatiei nostre” *) cu Rom'a „Papei”, carea nu vrea sa scie de natiunalitate. Deca Rom'a „Papei” va fi fostu cum-va vre-odata „muma nutritore” a natiunalitatiei nô-stre, astadi de siguru numai este. Si manastirile catolice din evulu mediu au fostu vetre ale sciintiei si culturai omenesci, astadi sciintia nu se mai face in manastiri.

Mai nu trece o di, precum vedemu din „Politik” din Prag'a, in care sa nu se fi adusu in vre-unu orasiu alu Bohemiei cate o resolutia in contr'a Papei. Cechii, catolicii cei mari, pe cari lumea i tiené de cei mai aprigi propagatori ai ultramontanismului, ai papismului, facu acestuia cea mai crâncena opositia pentru cuventarea, ce Pap'a a adresatu peregrinariloru din Savoia. Nu numai cei mai vediuti mireni, ci chiaru popii cechici catolici iau parte la manifestatiunile anti-papistice, celu putienu cesti din urma in diferite locuri deja precum Prag'a, Karolinenthal, Beraun . . . seversira ser-vitiulu divinu chiamandu binecuen-tarea ceriului asup'a armelor rusesci, pe care le-a condamnatu Pap'a.

Ba generatiunea mai tinera, mai infocata, manifestandu-si indignatiunea nationala intr'unu modu cam drastic, a ajunsu deja in colisiune cu politi'a. Ast-feliu „Pester Lloyd” in numerulu seu de Luni, 4 Iuniu st. n., aduce ur-matoarea telegrama:

Prag'a, 3 Iuniu. Mai multe sute studentii cechici au aprinsu nôptea tre-cuta pe dealulu lui Zisc'a unu focu colosalu, arsera portreturile Papei si esemplare din cuventarea lui câtra peri-grinarii din Savoia. . . .

Totu-deodata aflamu din „Politik”, ca studentii cechi dela universitate si dela politehniculu din Prag'a, au in-sarcinatu pe parintele Dr. Schwarz a tiené in biserica catolica a universi-tatiei o slujba dumnedieiesca pentru armele rusesci.

Teatrulu resbelului.

28 Maiu.

Scirile telegrafice dela câmpulu de lupta suntu inca rari si de pu-tiena importantia, mai alesu ce pri-vesce teatrulu european. Ore-care interesu sternesce miscarea ce se simte

*) Vedi intre altele multe de mai in-ainte, si numerulu celu mai nou din „Foi'a asociatiunei transilvane” „Transilvani'a”, intr'unu articulu alu dlui Ardeleanu.

in partile muntene-grene-turcesci. „Pol. Corr.” si „Presse” din Vien'a vestescu dela inceputulu lunei lui Iuniu st. n. unele date despre reinceperea lupte-loru pe teatrulu muntene-grenu-tur-cescu, cari se contradicu cu totul cu telegramele din Constantinopole despre acelesi evenimente. „Presse” dice in-tr'o telegrama, datata din Cetinie 5 Iuniu: Alaltaeri au inaintatu turcii pe inaltimile dela Spuz si Visociti'a, s'au intaritu cu siantiuri si au bom-bardatu satulu Novo-Sel. Adi dimi-netia turcii cu putere mare au mersu asup'a Marbinitiei, unde s'a desfasiu-ratu o macelaria formală. Dupa d'oue ore turcii in fuga selbateca s'au re-trasus spre Podgoriti'a, urmariti de muntene-greni pâna la Cucosievin'a. Pâna la momentu suntu 400 turci morti.

Totu cam asiâ spune „Pol. Corr.” ca in luptele din urma muntene-grenii au batutu pe turci.

Altfeliu dicu turcii. Ei in tele-gramele loru spunu ca Ali-Saib cu tru-pele sele au ocupatu inaltimile dela Cucosievin'a pe drumulu câtra Danilo-grad si defileulu dela Mastinici si adaugu ca cu ocaseunea acest'a muntene-grenii au avutu perderi mari.

Intr'un'a se intâlnescu scirile con-tradicatore. Scirile diuareloru din Vien'a dicu ca turcii au fugitu urmariti de muntene-greni pâna la Cucosievin'a; scirile din Constantinopole spunu ca tur-cii au ocupatu inaltimile dela Cucosie-vin'a. Adevurul va fi, ca dupa ce turcii au fugitu dela Spuz din graniti'a Mun-tenegrului, spre media di si dupa ce la Cucosievin'a muntene-grenii au datu pace turciloru, cesti din urma s'au fa-cutu, seu au ramasu stapânitori pe inal-timile de aci. Turcii au ocupatu dara de sila inaltimile pe cari le avusera cu o di mai inainte la spatele lor.

Dintr'o epistola privata din Ca-lafatu dto 17/29 Maiu estragemu ur-matoarele:

„ . . . si viu a ve spune ca amu pututu vedé in grândinea obuselor si plumbiloru tur-cesci, viteji'a, sângele rece si sciintia milita-riloru nostri. Trei bombardamente asup'a Cala-fatului au fostu suportate de noi cu multu cu-ragiu si tunurile nostre au facutu la rendulu lor multa stricaciune Vidinului. In curendu speramu sa trecemu dincolo in scopulu de li-beritate si spriginire a drepturilor nostre de independentia. Dispunemu pentru Romani'a mica de 80,000 ostasi vrednici si circa 100 guri de tunu dela nr. 7 pâna la 15 marime.

„Intielegi ca lumea nostra suferé in destulu de aceste tribulatiuni nenorocite; cu tote aceste contr'a urgiei pagane trebuie sa luptamu.

„Mari'a Sea Domnitoriulu ieri a fostu la noi si la inspectia a fostu forte multiamitu de aspectulu trupelor nostre. Apoi s'a intorsu la Bucuresci, unde va sosi credu in asta nôpte.”

Cetimu in „Timpulu”:

Mai multe monitoare rusesci voru sa intre in apele Dunarei pe la Sulina.

Joi spre Vmeri, dela 10 ore pâna la 3 ore dminetia, mereu au bubuitu tunurile la gur'a Dunarei.

Ishutindu sa intre, pe de-o parte va fi o stralucita fapta militara, ier' pe de alta parte, unu nou si puternicu mijlocu de aperare pen-tru tiermulu românescu.

In dilele 16, 17 si 18 Maiu, bande tur-

cesci, trecendu Dunarea, au pradatu vitele urmatoare:

280 vaci si boi de pe mosi'a Cârna, ale locuitoriloru din Plosca;

368 rimatori (câci fometea a facutu pe turci sa mânce acum si cele oprite de Coranu), ai locuitoriloru Oprea Stanu Gheorgitia, din Plosca;

45 cai ai locuitoriloru din comun'a Bi-stretiu, judetiulu Dolju.

12 bivolitie si 2 turmaci, din balt'a mo-siei Bordujani, judetiulu Ialomiti'a, ai dlui Al. Popescu.

Vr'o diece locuitori din satulu Ianc'a, ju-detiulu Romanati, ducendu-se cu luntrile, pen-tru a-si lua vitele dintr'unu ostrovu, au fostu apucati de turci si dusi preste Dunare, impre-una cu vitele si ciobanii lor.

Alti 14 locuitori din satulu Grajdipolu, ju-detiulu Romanati, voindu asemenea sa-si ridice vitele, abia cu fug'a au scapatu de basibosuci, cari le-au luat 28 cai si 10 mânzi.

S'au comunicatu aceste sciri din sorginte oficiala:

Comandantele trupelor române dela Be-chetu, colonelulu Petrovanu, fusese insciintiatu ca unu monitoriu turcescu avea sa treca; lua prin urmare tote dispositiunile pentru a-lu opri prin canonada de a face servitiulu de transportu de trupe la care era destinatu.

Pe la 9 ore in locu de unu monitoriu, a venitu unu batelu turcescu necuirasatu. Bate-riile nostre imediatu au deschisu foculu con-tr'a vaporului, in sa, dupa primele lovituri, va-porulu fiindu reu amenintiatu, i-a venitu in ajutoriu unu monitoriu care s'a pusu intre den-sulu si bateriele nostre spre a-lu aparâ.

In acelasi tempu bateriele turcesci si mo-nitoriulu deschideau unu focu viu asup'a ba-terieloru nostre.

Primele nostre obuse fusese trase cam josu; rectificandu-se in sa tirulu, ele au causatu stricaciuni forte insemnate vaselor din portulu turcescu, precum si mai multoru case. Viediendu acest'a, vasele din acelu portu arborara pavi-lonulu austriacu. Atunci bateriele nostre 'si in-dreptara tote focurile asup'a baterieloru tur-cesci. Un'a din bateriele turcesci tacu, ier' ta-ber'a se retrase cu repediciune.

Tirulu turciloru era asemenea forte bine indreptatu, obusele loru cadeau pre lânga ba-teriele nostre in baterii. Intemplantia facu in sa sa nu suferimu nici o perdere.

Colonelulu Petrovanu lauda multu entu-siasmulu si sângele rece alu artileristiloru, do-robantiloru si calarasiloru, cari in totu tempulu au statu espusi fara a manifestâ cea mai mica temere de periculu. Lupt'a tienu dela 9 pâna la 11 ore. Bateriele nostre trasera 104 focuri; turcii totu cam atatea.

Se crede ca vaporulu turcescu a fostu reu lovit, de ore-ce strecurandu-se in josulu Danarei la adapostulu monitoriului, posturile românesci din josulu baterieloru l'au vedutu oprindu-se in dosulu unei insule pentru a re-parâ stricaciunile cauate de ghiulele româ-nesci.

Turcii stabilisera la Florentinu o tabera. Trupele române, necunoscendu puterea acestei tabere, au facutu in diu'a de 12 Maiu, dupa ordinele dlui generalu Lup', o recunoscere pe tiermulu nostru in dreptulu inaltimiloru ce domina acea localitate, voindu sa cunosca po-sitivu puterile acelei tabere. La acesta recu-noscere au luat parte regimentulu I de vena-tori, o bateria de artileria si unu escadronu de cavaleria supt ordnele colonelului Vladescu, comandantele brigadei insotitu de maiorulu Gigartu din statu maiorulu corpului. Câtra orele

6 jum. sér'a s'au pus în bateria apröpe de Vrat'a, unu sat situatu mai susu de Calafatu, döue sectiuni de artileria cari au începutu sa bombardeze indata tabar'a intarita dela Florentinu. Dupa alu döilea tunu töta garnison'a turcésca a parasitu tabar'a si a fugitu parasindu corturile si bagagiile fára sa riposteze.

Artileria nöstra si-a îndreptatu atunci foculu asupr'a corturilor si mai töte au fostu derámate.

Missiunea incredintata acestui corpu fiindu indeplinita, foculu a încetatu.

În nöptea de 12 spre 13 o barca plina de turci s'a încercatu sa se stracöre pe la cetate, in sa sentinela care zarise barc'a si-i observá töte miscările, a lasat'o sa se apropie si apoi a trasu si a omoritu pe cármaciulu barcei. Acést'a s'a constatatü chiaru de cátra siefulu gardei mari care inaintase cátra malu.

Trop'a de jafuitori, vedindu-se desoperita si sigura ca va întâlni resistintia, se retrase.

„Románulu“ publica urmatórele sciri:

O ceta de basi-bozuci a trecutü Dunarea la Turnu-Magurele spre a jáfui. Numerulu lorü nefindü mare, nu îndrasnira sa se arete între ömeni, ci cotindü cá nise lasi hoti printre viele de pe alocurea, prinsera mai multe vite si pornira cu ele spre tiermu.

Unulu din basi-bozuci, îmbracatu în costumü tieranescu si vorbindü romanesce, surprinse pe unu copilu, numitu Radu alu lui Delea Grosu din Turnu-Magurele, care pasiuná vitele si inhatiandu-lu, fugi preste Dunare cu densulu si cu cele patru vite ce padiá.

Alti doi copii ce se aflau acolo, vedindu acést'a, fugira prin vii si numai astfelü putura scapá din mânilé basi-bozuciloru. Cei doi tierani, Delea Grosu si Minea Cojocariu, parinti ai copiiloru si proprietari ai vitelorü, fiindu anuntiati despre acestu faptu, au alergatu indata la fati'a locului, in sa din nefericire au ajunsu prea târdiu, cáci basi-bozucii trecusera dejá Dunarea, împreuna cu copilulu si cu vitele rapite.

Locuitoriulu Minea gási unu pistolu cu cremene, pe care se vede ca-lu perduse unulu din turci în grab'a ce puse cându prinsese de veste ca le vine cine-va pe urma.

Acestu atentatu, de o atátu de monstruösa lasitate, împreuna cu multe altele de aceea'si natura, greu aru trebúi sa apese pe consciintia sustienatorilorü odiösei dominatiuni otomane, déca ei n'aru fi fostu nevoiti sa nabusiéca consciintia lorü din momentulü ce s'au decisu a sustiené o asomenea dominatiune.

În Turci'a la Constantinopole, s'au gásitu englezi, chiaru persöne oficiale, cari în fati'a crudimelorü din Bulgari'a, mersera de constatarea faptele la fati'a locului si le denunciara indignatiunei lumei.

Pentru ce öre în Romani'a nu s'aru gasi suflete totu atátu de inalte?

Ne permitem a pune acést'a întrebare dlöru agenti diplomatici ai Engliterei si statelorü unite!

Comandantele corpului rusu dela gur'a Oltului, însiintiati despre acestu faptu, a espediatu în acea localitate unu escadronu de ulani. Bateri'a turcésca din dreptulu gurei Oltului si o bateria din Nicopoli au începutu a trage imediatu asupr'a acestui escadronu, in se fára nici unu efectü.

Bateri'a rusa dela Flamánd'a a fostu asemenea atacata eri de cátra turci, cari au trasu asupr'a-i cinci obuse, ce au cadiutu în apropiare de bateri'a rusa si au eclatatu, fára sa produca in se vr'o stricaciune. Bateri'a rusa n'a ripostatu.

La Calafatu, încependu-se eri lucrările pentru stabilirea unei nöue baterii numita *independintia*, turcii din

Vidinu au deschisu dela 6 öre sér'a foculu asupr'a lucratorilorü, tragendu cinci obuse cu scopulu de a-i oprí sa urmeze lucrarea. Obusele au cadiutu departe în dosulu bateriei si töte au eclatatu.

Bateriele din Calafatu au ripostatu si foculu s'a urmatu de amandöue pârtile în cursu de o öra.

Dintre obusele turcesci döue au cadiutu în Calafatu, si au facutu exploziune: un'a a cadiutu în stâng'a prafariei Nr. 2, alt'a în urm'a bateriei *Mircea*, la o departare de 60 metri si döue deasupr'a bateriei *Stefanu*; celelalte au trecutü pe deasupr'a bateriilorü si orasiului nostru.

Bömbele din Calafatu au avutü in se efectele mai simtite. Döue din ele, cadiendu în bateri'a de sub castelulu bulgaru au silitu-o sa înceteze foculu; un'a a lovitü partea stâng'a a castelului, alt'a a isbitü malulu unei ambrasure, döue au cadiutu în piati'a fortaretiei si un'a între corabiele din portu, unde s'a veditu unu focu chiaru si dupa o jumetate de öra dela încetarea bombardárei.

N'avemu sa regretámu nici o perdere; unulu singuru dintre lucratorii dela bateri'a *independintia* a fostu usioru ranitu, séu mai esactu sdrelitu de o bucata de pamentu aruncata de unu obusu.

În nöptea trecuta pe la 12 öre, mai multe caice, cu turci, protegiati de intunerecu si de sgomotulu ce causá plöia, au încercatu sa surprinda postulü asediatu în apropiare de pichetulu Nr. 10 de lâng'a Islazu, unde s'a asediatu de curendü si o sectiune de artileria; dar' au fostu descoperiti de sentinela dela pichetulu susu indicatu, care a trasu asupr'a lorü.

Turcii au respunsu prin númeroase focuri si s'au apropiatu pâna la 300 metri de tiermulü nostru, cu intentiunea de a debarcá; dar' dupa unu patrariu de öra de lupta, în care tempu a venitü în ajutoriulu sentinei si unu micu corpu din apropiare, turcii au fostu siliti sa se retraga, de öre-ce li se respundea cu vigóre de pe tiermulü nostru.

Eri, au trecutü dela Silistr'a la Calarasi siése greci, din cei luati cu caicele de pe Dunare, pe cari si le-au insusitu turcii; ei au comunicatu ca în Bulgari'a se comitu crudimi spaimentátöre în contra crestinilorü si ca la Silistr'a se afla förte putiena armata.

Eri la 4 öre sér'a au sositu în capitala marii duci Vladimiru si Sergiu, fiii imperatului Alesandru, insotiti de principele de Leuchtenberg si de marele duce Nicolae.

Altetiele lorü imperiale au fostu primite la gara de Inaltimea Sea Domnitoriulu si conduse pâna la palatu în trasur'a la *Doumont*.

În curtea palatului unu batalionu de venatori facea onorurile cuvenite. Altetiele lorü prândira împreuna la palatu apoi marele duce Vladimiru fu recondustu la gara.

Dupa ce se cantá retragerea, marele duce Nicolae se preumblá câte-va minute pe calea Mogosiöei si se întörse la palatu Pe la 10¹/₄ öre în Sea Domnitoriulu conduse pe A. S. marele duce la gar'a Tergoviste.

Din Asi'a suntü scirile consecuentu rele pentru turci. Chiaru si în cercurile turcesci se vorbece cu multa probabilitate, ca Carsulu si Erzerumulu voru cadé cátu mai curendü în mânilé rusilorü.

Nerespectarea limbei nöstre materne în oficii si afaceri publice.

Sibiü, 5 Iunie n. 1877.

Ne totu tânguimu, si cu totu drep-tulu, ca nu numai autoritátile admini-

strative si judecatoresci ci si regimulu însusi nu tienu contu de usuarea si respectarea limbei nöstre, respective a poporului, garantata prin lege. Atátu tribunalele cátu si ori-cari alte oficii si organe publice ale statului pâna si cele municipale, — abstragendu dela liter'a legii sanctiunate de monarhu — dau interpretári arbitrarie acelei legi, o mantienü si aplica, dupa cum le vine lorü mai bine.

Suntü döue tendintie care 'i conducü pre ampoiatiu mari si mici, de a procede în estu modu, adeca a nu respectá prescisele legii în casurile cari de o parte li se paru prea liberali pentru poporulu nemagiari; iér' de alta parte li casiuna mari greutáti intru eserciarea oficiului lorü.

Va se dica, motivele nerespectárei legii suntü tendentiöse *odata*: pentruca la töte dicasteriele, încependu dela ministérie pâna la celu mai inferioru subalternu, suntü aplicati müi de oficianti, cea mai mare parte magiari încarnati, ori magiaroni séu negati, cari de feliu nu sciü nici *voru* sa scie limbile poporului poliglotu din acést'a patria comuna; prin urmare cá sa se póta sustienea aceste legiöne de ampoiati din sudörea bietului poporu contribuabilu, — parintesculu regimu constitutiunалу si liberalu mai prefera a se face abateri chiaru si dela dispositiunile legii si prin nise *norme exceptiunali*, interpretátörie cu scopu a alterá acele dispusetiuni, altmîntre utcumque dupa spiritulu lorü salutarie si multiamitöre pentru poporu.

Firesce ca déca regimulu cá esecutatoriu responsabilu alu legilorü votate de camera si sanctiunate de rege, aru starúi — precum aru trebúi sa staruiéca — *ca legea de nationalitáti*, respective despre usuarea si respectarea limbei lorü, sa fia si mantinuta si efectuita în fapta, atunci, legiönele de ampoiati nesciitori de limbi usuate, — aru deveni în cea mai mare perplesitate si în alternativ'a, cá séu sa-si încordeze creerii spre a invetiá la be-tranetie limb'a poporului într'unu terminu precisatu, séu vrendu — nevrendu sa renuncie la posturile cari le ocupa, pentru densii dreptu subsidiintia.

Ei, dar' acést'a nu se póte cere sa o faca regimulu celu preocupatu de nationalitatea sea de astadi, cáci atunci töte posturile de functionari publici la tribunalele supreme si inferiori, încependu dela presiedinti pâna la notari -i cancelisti, apoi la comitate încependu dela comiti supremi, inspectori de scöle si de dare, aru trebúi, mare parte si cu putiene esceptiuni, sa le provéda si indeplinéca cu individi nemagiari si mai vertosu în pârtile, unde maiortatea precumpanitória a poporului este nemagiara; atunci în pârtile Ungariei si ale Banatului bunaöra în comitatele *Aradului*, *Temesiului*, *Torontalului*, *Carasului* si *Segediului*, apoi mai în töta Transilvani'a, dar' mai cu séma în comitatele *Sibiului*, *Brasiovului*, *Fagarasiului*, Ternavelorü, Albei, Hunedörei, Clusului, Solnocu-Dobacei, Bistriti'a-Nasaudului, Chiö-rului si altele, comiti supremi, presiedintii la tribunale si inspectori reg. de scöle nu aru putea fi cei actuali si în fine atunci alu *doile* motivu principalu adeca espres'a tendintia de „*magiarisare*“ aru fi absolutu nerealisabila; deci mai bine remána legea ilusoria, litera mórtá.

A pretinde asiá ce-va astadi dela regimulu nostru constitutiunálu si „liberalu“ este chiaru ilusiune; acést'a numai unu *Bach* séu unu *Schmerling* sub sistemulu absolutisticu si centralisatoriu a potutu affá de oportunu si ecuitabilu spre multiamirea si liniscirea popórelorü; numai ampoiati de sub acelu sistemü au fostu obligati si constrinsi a scí si a usuá prelánga limb'a statului oficiala germana — si cele ale poporului de diverse nationalitáti, cu care a fostu în contactu perpetuu (în tocmái cum stau astadi am-

ploiatiu magiari); numai sub acelu sistemü absolutisticu, — atátu de tare condannatu de compatriotii magiari — a avutu valóre principiulu: „*ca dirigatoriulu publicu este pusü pentru poporu iér' nu poporulu pentru densulu*“, ceea-ce in se astadi la noi în tiéra constitutiunala nu mai are valóre, cáci paraliseza alte tendintie mai „sublime“.

Din contra in se astadi, ori-care ampoiatu publicu fia administrativu séu judecatorescu, superioru séu inferioru de nationalitate nemagiari, trebuie negresitu sa scia limb'a oficiala a statului adeca „*magiara*“, cáci altcum vai de dilele lui. Ampoiatiu dela cáile ferate, nemagiari se constringu a invetiá limb'a magiara în termine preclusive si acei'a cari nu o mai potü invetiá suntü siliti a-si parasí posturile, cáci societatea superiora a lorü — abstragendu dela eminent'a si special'a cualificatiune a lorü — trebuie sa li dea drumulu si sa-i înlocuiéca prin alti individi cari, macaru sa nu aiba alte cualificatiuni tehnice speciali si absolutu necesarie — numai sa scia limb'a magiara!

Tribunalele reg. si judetiele singulare prin decisiuni decretéza ca dela pârti litigante numai în limb'a statului, adeca cea magiara, primescu intratele, actiuni, petitiuni, recurse ori apelate, si le iau în pertractare numai atunci, déca acelea suntü compuse în limb'a magiara séu déca lâng'a tectstulu originalu scrisu în alta limba se alatura si o *traducere* în tectstu magiaru; la din contra se respingu simplu îndorsative.

Restringerea acést'a apoi pre advocatii nostri románi tocmai în interesulu plenipotentilorü clienti ai lorü si a causei ce au sa o represinte si apere juridice, 'i silesce a se acomoda voiei domnilorü dela concernentele tribunale si judetie si vrendu nevrendu a se adresá cátra ele cá románi si pentru clienti iérasii románi în limba straina!

În asemenea modu pretinde chiaru si regimulu, cá ori-ce petitiuni séu reclame sa i se substérna, déca nu numai în limb'a magiara, celu putienü prelánga o traducere a tectstului magiaru. Astfelü — precum suntemü informati — pretinde regimulu nu numai dela pârti, societáti, reuniuni si alte corporatiuni private, ci chiaru si dela *autoritátile nöstre bisericesci*; de-si nu demandativu dar' recomandándü accentuéza: ca din oportunitate si necesitate neevitabila si estraordinaria din interesu bine întielesu alu oficiositátiei se póte face abatere dela prescriptele legii (! Sic!)

Acest'a este modulu, prin care compatriotii nostri magiari nisuescu a demustrá libertatea si egal'a îndreptatire promisá de atátea ori, ba chiaru inarticulata si garantata prin legi cari in se în realitate suntü litere mórté si dela cari lorü li este permisü în modu tendentiosu a se abate, va se dica: a nu le respectá cáci li se paru prea liberali pentru popórele nemagiare, — respective stricaciöse scopurilorü lorü de desnatiunalisare planuita.

Cându avemü cauza fundata a ne vaierá în generalu asupr'a nerespectárei si restringerei limbei române preste totu în alte comitate din tiéra, trebuie sa observámu: ca încátu pri-vesce comitatulu *Sibiului*, aici domnii nostri paru a fi mai liberali; dar' numai în forma, nu in se si în realitate; eata cum:

Usulu limbei române, atátu în afaceri municipale — administrative adeca la comitatu, cátu si în cele judecatoresci la tribunalu nu este întredisu nici opritu formalmente; dar' nu se practica mai de feliu, de öre-ce în afaceri administrative comitatense, congregatiunea prima constitutória a decretatu de *limba oficiala protocolara* în töte agendele sele interne si externe — prelánga cea *magiara* a statului si cea *romána* si *germana*; avendu în ve-

dere numerulu poporului din acestu comitatu dupa natiunalitatea sea.

Ei, dar' en sa vedemu cum se si efectuesce acésta decretare in fapta; membrii congregatiunii si publiculu spectatoru de pe galeria au avutu ocazioni a se convinge, cum comitele supremu atâtu in vorbirile sele de deschidere câtu si in decursulu siedintiei in reflessiuni si enuciări de concluse — numai limb'a magiara o pronuncia, apoi cele spuse magiarsesce le mai tâlcuiesce si germanesce, ier' romanesce le esplica notariulu într'unu modu nesuficientu.

Va dice cine-va: dà-i buna pace Ittei Sele ca nu prea scie limb'a româna, apoi membrii români si asiâ sciu bine nemtiése'a; prin urmare sa nu fimu chiaru atâtu de pretentiosi si scrupulosi.

Ei bine, din respectulu buneii intielegeri fia si asiâ; căci astfelu este firea românilu a fi tolerantu si con-servativ; inse este sciutu si aceea: ca maioritatea precumpanitória a poporului din comitatu este cea româna si, deca ordinatiunile ministeriali si proiectele de representatiuni cari are sa le substerna municipiulu regimului sa facu in limb'a germâna, pentru ce sa nu se faca cu preferintia in cea româna?

Acést'a aru mai fi, cum aru fi, dar' nu putemu retacea si alta anomalia, restrengatória de folosirea limbei respective ignorantia in greinulu comitatului adeca in centru si afara in cercurile pretoriale si la oficiolatele comunali.

La oficiulu de vice-comite comitatensu se lucra mai preste totu nu in limb'a statului, ci in cea protocolara germana coordinata cu cea româna. Ordinatiunile câtra pretorii ceruali chiaru români cu comune mai preste totu puru române se emitu in limb'a germâna si densii, 'si — facu relatiunile ier' in aceasi limba, — firesce sub pretestu ca in acésta limba dejá mai usuata, suntu dedati, a lucrâ mai cu inlesnire si mai corectu!

Póte se justificá óre acést'a scusa chiaru din partea unoru am-ploiatu români atunci, cându usulu limbei loru materne l'a decretatu insasi congregatiunea municipala si cându ei cá români aru trebui sa-lu sustiena si practieseze cu totu adinsulu?

Totu asiâ se intempla si la tribunalu si la judetiele singulare regesci de aici. Limb'a magiara este si aci cea oficiala; dar' nu e eschisu seu intredisu usulu limbei române si celei germane; inse atâtu advocatii câtu si judecatorii nostri români — cu putiena exceptiune — preferescu a lucrâ in limb'a germâna, ier' sub pretestu: ca cu acést'a si domnii judecatori neromâni suntu mai familiarisati si nedati decâtu in cea româna.

Asiâ dieu nu ne vomu procopsi nici vomu putea conservá dreptulu nostru natiunalu, decum a pretinde cá sa ni-lu respecteze strainii, — pâna-i lumea.

Limb'a oficiala a statului trebuie sa fia respectata fâra tóta indoiele, acolo unde se recere si cuvine; dar' nu este dreptu nici consultu cá regimulu sa permita organeloru sele, — decum sa comita elu insusi abateri dela legile sanctiunate din singurulu motivu: pentruca miile de favoriti si sateliti am-ploiatu ai lui nu sciu limb'a poporului si din singur'a tendintia cá, restringendu usulu limbei in tóte afacerile sa faca mai eficace posibilitatea de magiarisare. C.... s.

Revista diurnalistica.

„Il Dovere“, unulu din organele democratice italiene, consacra Romaniei primulu seu Rom'a dela 14 Maiu. Acestu articolu dupa ce inseréza testulu motiunei camerei in cestiunea interpelârei dlui Stolojanu si mentionéza motiunea identica a senatului, dice:

„Ast-feliu principatulu iese in faptu din acea neutralitate pe care nimeni n'o puté intielege, cu ori-câta sperantia erá proclamata de câtra guvernulu român.

„Deca e adevratu ca armat'a miculu statu se gasesce in conditiunile aretate de ministrii inaintea camerei, nu voru întârdia de sicuru a se presintá ocazioni pentru a se aretá viteji'a ostirei si dibaci'a oficiariloru ei

„Ei mergu in contr'a unui inamicu ageritu, fanaticu cá si selbaticu, dara mergu pentru apararea propriei loru case. Provocati, ei intielegu sa asigure independintia si vieti'a propriei loru tieri chiaru cându n'aru voi sa se incrédia prea multu in misiunea istorica pe care sciu ca o au intre póprele din oriinte.

Vorbindu apoi despre acésta misiune, dice:

Votulu (garantarea neutralitáției) care, chiaru cându sórtea armelor le va fi favorabile, nu va puté aduce nici unu folosu poporului, e unu idealu fórte departatu de misiunea istorica a Moldo-româniloru. Daco-români au trebuintia se póta traí linisciti si se desvólte mijlócele ce posedu pentru a ajunge la gradulu de civilizatiune care i-aru pune pe acelasi nivelu cu statele cele mai prospere din Europ'a. Poporulu român are acum o perspectiva magulitóre: aceea de-a se pune in capulu miscárei pentru ideia de a creá acea confederatiune orientala, alu cârei'a centru aru puté fi elu, celu putienu pâna in diu'a cându se va alungá dintre statele europene acea rusine care se numesce administratiunea musulmana. Deca popórele din Balcani voru intielege intr'adeveru importantia perioadei ce strabate patri'a loru, ele nu voru lasá de sicuru sa le scape din mâna fâra sa traga totu folosulu de care suntu capabile.

„Acel'a care nu apuca noroculu de pulpana cându se presinta ocaziunea, va asteptá in zadaru multu tempu pentru cá elu sa fia atâtu de bunu de a se presintá de nou.“

„U. p. A.“

Continuarea ofertelor in bani.

(Urmare.)

	fl.	cr.	lei.
Constantinu Ganea	1	—	—
Ioanu Craiovanu	2	—	—
Ioanu Lazaroiu	1	—	—
Hilariu Popoviciu	2	—	—
Demetriu Andronie din Sibiu 4 #	—	—	48
N. Petra Petrescu	—	—	10
An'a Brote *)	—	—	15
Caliope Cioranu	10	—	—
Sierbanu Danchesiu.	5	—	—
Petru Hódrea	5	—	—
Sav'a Popoviciu Barcianu	5	—	—
Ioanu Bratu	3	—	—
Dobr'a M. Droc	2	—	—
Aureli'a Bratu	2	—	—
V. D.	1	—	—
Mari'a Hódrea	1	—	—
Petru Brote	5	—	—
Comanu Mitrea	1	—	—
Ioanu Romanu	1	—	—
Paraschiv'a Cioranu	10	—	—
Ioanu Bozosianu par. gr. or. din Mosn'a **)	2	40	—
An'a Urd'a din Mosn'a	—	40	—
Mari'a Urd'a din Mosn'a	—	20	—
Petru Petroviciu	3	—	—
R. S. Balasiu	3	—	—
R. Petricu	3	—	—

(Va urmá.)

Sibiu, 28 Maiu 1877.

Iudít'a Macellariu, colectanta.

*) Sumele dela Dn'a Brote pâna inclusiv Paras. Cioranu s'au colectatu prin dn'a Ann'a Brote din Resinari.

**) Sumele dela dlu Ioanu Bozosianu la vale pâna la Mari'a Urd'a din Mosn'a, s'au colectatu prin dlu Ioanu Bozosianu parochu gr. or. din Mosn'a.

Contribuiri de obiecte.

pentru ostasii români râniti din Romania.

Luis'a Iechimu 24 chilo si 25 dg. scame, si multe alte diferite obiecte.
 Mari'a Hannea 10 pachete (2 1/2 chilo) scame de Dr. Brunn's.
 Davidu Bar. Ursu 12 chemesi, 12 ismene.
 Iosefin'a Paschieviciu 142 comprese, 48 triangle, 9 fasii.
 Ann'a si Paulin'a Dunc'a 1/2 chilo scame.
 Mari'a Cosm'a n. Romanu 1 chilo 20 dg. scame, 40 coti fasii, 17 fasii, 15 triangle, 24 comprese, 12 table vata.
 Alesandra St. Siuluti 3 chilo scame.
 Ann'a Francu, 20 dg. scame.
 Iosefin'a Racuciu 8 fasii, 32 comprese, 1 chilo 40 dg. scame, 6 triangle.
 Marin'a Romanu 1 chilo 25 dg. scame de Dr. Brunn's.
 Ann'a Bechnitiu, 1 chilo 250 grame de scama, 3 fasii de pâna, 18 fasii de tifonu, 24 fasii de atia, 7 fasii de flanelu, 40 triangle de pâna, 265 comprese, 51 cârpe, 24 table de vata.
 Mari'a Georgeviciu 25 dg. scame, mai multe petece de pâna.
 Mari'a Straulea 53 dg. scame.
 Mari'a Onitiu 33 dg. scame.
 Sofi'a Poparadu 12 fasii, 23 dg. scame.
 An'a Pop'a, servitóre, 22 dg. scame.
 Mari'a Nast'a 5 fasii, 2 cârpe.
 Mari'a Ioanu Pop'a 25 dg. scame.
 Alesandra Mateiu 12 triangle, 35 comprese, 12 fasii, 18 table vate, 24 dg. scame, 5 pachete scame de Dr. Brunn's.
 M. P. 15 triangle, 25 comprese, 6 fasii, 1 p. 4 loti scame.
 An'a Mog'a 53 dg. scame regulate, 32 ne-regulate, 30 triangle, 36 comprese, 2 fasii.
 Elen'a Popescu 6 camesi, 6 ismene, 62 dg. scame.
 Mari'a Danchesiu 41 dg. scame, 25 cârpe.
 Agnes Pop'a 2 chilo scame, 15 fasii, 24 triangle.
 Anet'a Stoic'a 51 dg. scame, 6 fasii, diferite cârpe.
 Eleuteria Cristea 10 cârpe mari, 12 cârpe mici, 3/4 chilo scame.
 Mari'a Badila 6 triangle, 7 comprese, 6 fasii, 1/2 chilo scame.
 Mari'a Cuntianu 56 dg. scame, 24 cârpe, 4 triang. 12 fasii.
 Sabin'a si Iustina Brote, 24 triang. 100 comprese, 1 1/2 chilo scame.
 Anastasia Tom'a, 4 lepedee, 24 dg. scame.
 Ermin'a Pacurariu, 6 chemesi, 6 ismene.
 Caliope Boiu, 6 comprese, 6 fasii, 6 cârpe, 90 dg. scame.
 Dochia Tronca 12 comprese, 20 cârpe diferite.
 Iren'a Macellariu, 5 pachete scame de Dr. Brunn's.
 Iudit'a Macellariu, 50 chemesi, 50 ismene, 10 pachete scame de Dr. Brunn's.
 (Va urmá)
 Sibiu 24 Maiu 1877.

Iudit'a Macellariu, colectanta.

Discursulu dlui primu-ministru Bratianu câtra M. Sea Domnitoriulu la 10 Maiu:

Mari'a Ta! In tempu de 11 ani, de cându Mari'a Ta esti pe tronulu Romaniei, nici ispitele cele mai ade-menitóre, nici provocárele cele mai audacióse n'au lipsitu tieriei nóstre, pentru a o distrage dela oper'a re-constituirei sele si a o aruncá in aventu-re care aru fi potutu turburá pacea orientului.

Cu tóte aceste tentatiuni inse, cu prudentia, rabdarea si staruintia cele mai nestramutate, amu facutu totu ce putemu spre a nu atinge conditiunile internatiunale stabilite prin tratate solemne si recunoscute de puterile garante; amu potutu dovedi astfelu lumei, ca acele calitáti cari au distinsu, in centrulu Europei, pe barbatii cei mai distinsi din ras'a Mariei Tale, te au insotitu la gurele Dunarei si ca poporulu român pastreza inca intielep-ciunea si energia, care in tempu de secole, au inspiratu pe strabunii nostri si i-au facutu a pastrá o patria libera, in mijloculu celor mai teribile cata-clisme.

Cându inse, a incepatu ori-ce sperantia ca turmentele de preste Dunare se potu potolí pe cale diplomatica, cându resbelulu intre Rusia si Turcia a isbucnit, si cându nimicu nu se póte asigurá despre consecintiele ace-steri teribile convulsii pentru peninsul'a balcanica; inainte chiaru de a fi sigura ca va esi victoriósa din acestu resbelu, din teribil'a crisa po-

litica si sociala pe care o strabate, Turcia in circular'a sea cátra puteri, ne croiesce, prin capritiulu urgiei sele, o sórta care nu este conforma nici cu drepturile, nici cu dorintiele nóstre; cându program'a din acea circulara este dejá pusa in executare, prin fap-tulu tratárei agintelui nostru dela Constantinopole cá pe simplu func-tionariu otomanu; cându orasiile si sa-tele nóstre deschise, unde nu erau nici trupe rusesci, nici chiaru trupe romanesce, suntu nu ocupate cá puncte strategice, dar' zilnicu bombardate, incendiate si jefuite, cându câmpiile si holdele nóstre suntu arse si pustiite, cându sentinelele nóstre dealungulu Dunarei suntu ucise si ciopartite in modulu celu mai barbaru, cându muncitorii suntu rapiti dela plugulu loru si dusi in robie impreuna cu femeile si copiii loru, cá in tempulu lui Mahomet II; cându într'unu cuventu, vedemu patri'a nóstra amenintata de tóte ororile invasiunilor selbatice din secolele trecute; acela'si simtiementu de prudentia si de intielep-ciune, care ne-a condusu totu-déun'a, ne impune astadi datorita de a ne radicá cu totii, de a tiené peptu pericolului, spre a salvá individualitatea politica a statului român.

Trecutul nostru, Mari'a Ta, a potutu credemu, asigurá dejá pe tóte puterile garante asup'a scopului ce urmarimu; faptele nóstre, in eveni-mentele presinti, le voru dovedi la tóte, si mai alesu puterniciloru nostri vecini, Rusia si Austria, ca politic'a nóstra este numai o politica de con-servatiune si ca, deca ne deslipimu astadi cu totulu si pentru totu-déun'a de Turcia, este cá sa respondemu agre-siuniloru ei, sa le punemu o stavila pu-ternica, si sa facemu astfelu cá ele sa nu se mai póta repetá in viitoriu.

Puterile se voru convinge, ca pusi precum suntemu, intre dóue mari si puternice imperii, simtiementulu de conservatiune insusi ne interdice ori-ce alte aspiratiuni aventuróse, cari aru putea pune in pericolu esistintia nó-stra chiaru.

In marginile dara ale Romaniei actuale, care de faptu si de dreptu publicu europénu este patrimoniulu nostru, credemu ca nu vomu demeritá de solitudinea si protectiunea pute-riloru garante, deca ne vedemu siliti astadi a luptá, si a luptá pâna la e-streme pentru aপররা drepturiloru si independintiei nóstre.

Cu Ddieu dara, inainte Mari'a Ta! Dejá esti salutat cu transporturi de entusiasmu, de poporulu din tóte ungiurile Romaniei, si deca sacrificiele enorme, la care tier'a este chiamata, n'aru avea altu efectu decâtu de a te face sa cunosci pe român sub o noua fasa, sa-lu iubesci si mai multu, si sa dobândesci o incredere si mai mare intr'ensulu, acést'a aru fi inca destulu; căci numai credintia abso-luta, iubirea reciproca si neclintita in-tre suveranu si poporu, potu asigurá viitorulu Romaniei, ne potu dá tutu-roru tari'a de a luptá in ori-ce vici-situdine prin care ea aru avea a trece. Sa traesci Mari'a Ta, întâiulu osteanu si domnulu Romaniei libere si inde-pendinte! Sa traiésca Mari'a Sea Dómn'a si virtutile Ei, fia unu balsamu indul-citoriu suferintieloru la care natiunea este astadi espusa! Sa traiésca Ro-mani'a!

Apele de cura

din comitatulu Háromszék (Treis-Scauneloru).

In fruntea apelu de cura din comi-tatulu Háromszék (Treis-scauneloru) sta Előpataculu (Valcelele) cu isvórale sale de sanatate neintrecute, cari cu privire la efectulu loru ocupa locul intre apele dela Carlsbad si Marienbad, ba le si intrecu prin partile constitutive de acidu si natronu cu acidu carbonicu. Efectele de miratu ce le au apele

dela Előpatak suntu constatate in modu stralucitu prin mai multe opuri, cu deosebire prin opurile consiliariului aulicu Dr. *Siegmund*, Dr. *Meyer* s. a.

De interesu potu fi si urmatorele opiniiuni:

Opiniunea

mediciloru si a scrutatoriloru de natura unguresci data cu ocaziunea adunarii generali XVIII-lea timentu in anulu 1875 la Előpatak (Valcele).

„..... Isvórele dela Előpatak (Valcele) cari potu concurá cu demnitate cu tóte acidele alcalinice de feru atatu din patria cátu si din afara si cari ocupa intre aceste unu locu distinsu, potu servi de basa pentru desvoltarea unu locu de cura de renume universalu si prin o amestecatura fericita a partiloru lor constitutive de feru si sare, ele intrunescu tóte acele avantagie ce se afla separate in distinsel isvóra feruginoase si in asiá numitele isvóra disolvátore si de aceea ele se potu folosi la desele doreri de stomachu, de facerea si desfacerea sangelui si la doreri in organismulu sexualu, ceea ce s'a recunoscutu de multu de catra o autoritate cum e Dr. *Seegen*..“

Opiniunea

profesorului de hidropatia la universitate din Vien'a Dr. Iosifu Seegen.

Előpataculu (Valcelele) nu numai ocupa primul rang intre acidele de feru ce se folosescu de prezentu, ci elu le si intrece pe aceste si se deosebesce de densele — subintielegendu aici si Spaa si Schwalbach — prin aceea ca cuprinde saruri disolvátore cari resistu la efectulu obstringatoriu alu apelor propriaminte feruginoase... (Compendiu de teoria apelor de cura. Viena 1875.)

Pentru infrumsetiarea locului de cura, controlarea cu efectu a prescribelor politiene de salubritate, curatienia in ospetarii si alte case, pentru distractiune si alte placeri, comisiunea de calde s'a ingrigitu de tempuriu si in anulu acest'a. Pe tempulu sesonului s'a stabilitu in Előpatak, care are o departare de 1½ ora de cea mai deaprobe statiune a drumului de feru, si unu oficiu de posta si telegrafu.

Dupa tóte presemnele, si sesonulu din estu anu va fi cátu de viu.

Nu departe de drumulu feratu de statu ung. (linia orientala) se afla langa Baroth *Bibarczfalva* cu acidulu seu tare musantu „Borhegy“, care amestecat cu vinu da unu gustu de totu placutu. Secuii i canoscu insusirea, pentru ca multi dintre densii candu nu potu ajunge la „implere“ in Borsecu, vendu apa dela Borhegy in locu de apa dela Borsecu. In apropiere de Bibarczfalva se afla o mina de carbuni de pétra de mare fortia. In Bibarczfalva suntu si scaldi musante clocotitóre.

Pe hotarul dela Sepsi-St.-Georgiu se afla asia numitulu „Gőzölgő“, acest'a e o scalda de aburi naturala, cá cari se afla in Covasn'a in pivniti'a ori si carei case de locuitu. Déca acestu „Gőzölgő“ s'aru aflá intr'unu satu boemu, in Germani'a, Franci'a, Itali'a seu Spani'a, elu aru avea demultu déjà unu renume universalu.

Care transilvanénu nu a auditu de renume probatu alu „Pokolsar“-ului din Covasn'a, unde in fia-care casa poti aflá scaldi de vana, ce curatia sangele, delatura nervositatea, — cáci Pocolsarulu cam recorosu, folositu cá scalda de picióre, produce o sudóre recoritóre si placuta in totu trupulu, — potentiéza puterea genitale si vindeca reum'a si podagr'a?

Strinsu langa Covasn'a jace *Vajna-falva* cu renumitele sale scaldi pentru femei slabutie.

Malnas-ulu s'a restauratu prin ingrigirea posessoriloru sei intr'unu modu frumosu ce merita tóta recunoscinti'a; clocotitórele sale cele numeroase le putemu numi insemnate; la excursiunile de recreare in frumoasele parti ale acestui locu de cura ti se deschide inim'a, se inaltia spiritulu; ochiulu nu se póte in deajunsu saturá, vediendu spicele undulátore si fructele neobositei straduintie a bravului poporu secuescu pe intinsulu planu, si inaltimele pline de verdétia ale padurii. Ap'a sea se arata

cu efectu la bóle cronice de reumatismu.

Tusnadulu, incuadratu de bradetu, langa Olta, ni amintesc farmecátorele locuri din Elveti'a si, in clim'a si positiunea sea scutita, elu se intrece cu cele mai tacute si tainice locuri de cura din Itali'a. Promenadele suntu asiediate asiá, ca fara ostenéla poti se ajungi pe locurile cele mai inalte. Perspectivale suntu de miratu, incantátore si rapitóre; respirarea e usióra, angustimea pieptului incéta gustandu unu aeru perfumatu; sistem'a nerviloru: acést'a linie telegrafica a suflutulu, afla aici usiorare in de ajunsu. Farmeculu acestui locu pomposu se sporesce prin confortulu relativu bine desvoltatu in internate.

Tusnadulu are clocotitori de unu cuprinsu abundantu cu o temperatura domóla.

Surprindietória in feliulu seu e cercetarea Búdosiulu preste Biksad Altörja, unde peregrinau secuii pentru a-si curá dorerea de ochi. Efectele apei din spelunc'a Búdös la bóle de ochi s'au accentuatu adese-ori in acést'a fóia si nu ne indoimu, ca guvernulu, indata ce medilócele i voru permite, va infiutiá pe dealulu Búdös — unde acum se póta grige pucina pentru internare si nutrimentu, cu tóte ca aci se afla inca nenumerate isvóra ce contienu cele mai puternice elemente — unu institutu pentru cur'a de ochi spre mangaerea omenimei suferinde si spre onórea tiei.

Dupa cum audimu din isvoru siguru, d-lu fisicu onórariu alu comitatului Háromszék (Treiscaumelor) Dr. *B. Szabó* va petrece si in var'a acést'a in tóta durat'a sesonului in Előpatak.

Varietáti.

Decorári. La propunerea dlui ministru reg. ung. a curtiei prea inalte imperiale Majestatea Sea ces. si reg., in recunoscinti'a meritelor dobândite pe terenulu bisericeii, scólei si a filantropiei, s'a induratu prea gratosu a decorá pe episcopulu gr. cat. din Oradea mare *Ioanu Olteanu* cu crucea mare a ordinului Franciscu-Iosefinu, — pe abatele, prepositulu mare si vicariulu episcopescu, Dr. *Nicolae Borbala*, cu crucea de cavaleru alu ordinului Leopoldinu fara tacse, — pe archidiaconulu si directorulu provisoricu de gimnasiu, *Petru Mihutiu*, si pe protopresbiterulu si parochulu din Caroli, *Tom'a Siorban*, cu crucea de auru pentru merite cu coróna.

Prândiu festivu a fostu in duminéc'a trecuta la episcopulu gr. cat. din Oradea mare *Ioanu Olteanu*. Ansa la acestu prândiu a datu iubileulu Papei. Toastele inca n'au lipsitu. Celu dintáiu rostitu de dlui episcopu in limb'a latina fu pentru *Piu IX*, pap'a Romei. Acestui'a urmara patru, rostite totu de dlui episcopu, in limb'a magiara, pentru Majestátile LL regele si regin'a, pentru principele de coróna si pentru „famili'a ducala“, altulu pentru regimulu ungurescu, alu treilea pentru principele primat (archiepiscopu rom. cat. alu Strigonului) si in fine alu patruea pentru episcopulu rom. cat. din Oradea, *Lipovnitzky*. La toastulu alu doilea s'au ridicatu toti mesenii si au eruptu in *éljenuri* sgomotóse. Dintre celelalte toaste mai marchéza „Pest. LL.“ din care estragemu aceste, pre alu camerariulu papalu, *Iustinu Pappfy*, pentru concordia intre románi si unguri, la care a respunsu presidentulu tribunalului *Gyalokay*. Societatea meseniloru a decisu a se fotografá intr'unu tablou.

Advocatu. Gerasimu *Candrea* advocatu in Campeni este primitu in list'a advocatiloru camerei Albei-iuliane.

In momentele din urma amu primitu o corespundintia dela Budapest'a, pe carea in nrulu de astadi nu

o mai putemu publicá. Intre alte ne spune coresp. ca in Budapest'a este o — societate, nu comitetu, cu capetenie nu presidentu, cu adunatoriu, nu cassieru, pentru ranitii turciloru. Déca 'i dici pipei lulea, seu vice vers'a, apoi indata e altu-ceva, dar' mai alesu déca societatea este magiara póte aduná pentru turci si cá societate, numai nemagiariiloru nu le este iertatu pentru crestini si in specialu romániloru pentru románi, pentru ca dupa teori'a lui „Kelet“ din Clusiu prin acte de charitate s'aru sterni nemultiamirea romániloru din Ungari'a cu sórtea lor. Mai logica si cá ast'a... logica de susu pâna josu!

Bibliografia. *Mandrin*, Capitanulu banditiloru. Novela de Robert. Traducere libera de N. Petr'a Petrescu. Sibiu. Editur'a si tipariulu eredei de Closius, 1877. Pretiulu 70 cr.

Correspondentulu lui „Pesti Naplo“ fu datu afara din Ploiesci si escortatu preste fruntarii. — Dupa diurnale unguresci aflámu ca „Telegrafulu“ din Bucuresci recomanda guvernulu románu a se dá afara din tíera redactorulu dela „Bucuresti Hirado“, pentru denunciári.

Generalulu Florescu a avutu mai de una-di o audientia la Alteti'a. Sea imperiale, Marele duce Nicolaie. Aflámu ca comandantulu generalisimu alu trupelor rusesci a felicitatu multu pe fostulu ministru de resbelu pentru tinent'a armatei nóstre, care, a disu Marele duce, este, in mare parte, creatiunea generalului. Partidulu radicalu resplatesce asemenea barbati dându-i in judecata!

Se dice ca toti militienii din Romani'a voru fi congediati, remánendu numai pentru apararea fruntariiloru armat'a permanenta. Acést'a mesura s'aru fi luatu in urm'a unor hotariri superióre, prin care s'a dispusu cá románii sa pastredie defensiv'a, netrecendu Dunarea. Dámu aceste sciri sub tóta reserv'a.

Daianus redivivus. Din Vale ni se scrie: Renumitulu capitanu de tâlhari, despre care lumea credea ca e mortu, se vede ca inca e totu viu. Eri séra (6 Iun.) pe la 9 ore dimpreuna cu 3—4 consoti de ai sei au calcatu cas'a lui Ioanu Ittu *Dochitiu*. A casa erá numai muiera acestui'a, cárei, dupa ce a maltratát'o tiranesce, i-a rapitu preste 1000 fl. v. a.

O trupa turcésca de 4000 cerchesi totulu nimicita de rusi. Cándu batu turcii pe rusi, ori pe románi si cándu basibozucii si cerchesii masacréza si schilavescu in celu mai crudelu modu pe prinsonerii din armat'a inimica, turcofilii jidani diurnalisti cu litere mari si grase anuncia lumei: *victoria si bravura*; iér' cándu se intempla din contra, atunci 'i infera pe rusi si románi de ucigasi barbari.

Astfelu „Ellenör“ alu dlui *Csernatonyi* organi ultr'a-turcofilu in Nr. 191 de joi anuncia prin o depesia din Constantinopole ca o trupa turcésca de 4000 cerchesi sub comand'a lui *Mus'a-pasi'a* fiindu postata la *Begli-Achmed* in Asi'a fú incungiurata de trupe rusesci, cavaleria si venatori, pe cari cei din urma calaretii 'i luasera pe caii loru cá se soséca mai cu repediune si in nóptea dela 5 spre 6 Iuniu, navalindu asup'r'a acelei'a, rusii barbari o uscise, dimicá si masacrá in bucáti tóta trup'a turcésca pâna si pre comandantele ei *Mus'a-pasi'a* — scapándu numai cáti-va putieni cu viét'i'a. Despre acést'a „Ellenör“ se cánta de jale intr'unu articulu de 2 colóne.

Sciri mai nóue.

Imperatulu Russiei *Alessandru* a sositu in 7 Iuniu in Ploiesci, cu elu a sositu si principele *Gorciakoff* si intregu corpulu diplomaticu si cu suita

mare. Marele duce cu suit'a sea a esitu intru intempinare.

Principele *Carol* a sositu la amédi spre a salutá pre tiarulu si a remasu cu tiarulu impreuna pâna la 2 ore. La defilarea trupelor pe dinaintea locuintiei tiarului, acést'a si clironomulu tronului purtau cordonulu celu mare alu ordinulu de Hohenzollern. Clironomulu rusescu a petrecutu pe principele *Carol* la reintórcere pâna la gara.

Burs'a de Vien'a.

Din 28 Maiu (9 Iuniu) 1877.

Metalicele 5%	60 85
Imprumutulu nat. 5% (argintu)	66 30
Imprumut. de statu din 1860	110 25
Actiuni de banca	776 —
Actiuni de creditu	142 —
London	125 35
Oblig. de desdaunare Unguresci	73 50
„ „ „ Temisiorene	72 50
„ „ „ Ardelenesi	71 75
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	111 25
Galbinu	6 —
Napoleonu d'auru (poli)	10 05 1/2
Valut'a nóua imperiale germána	61 65

Nr. 192.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei vacante de parochu la biserica sántei Treime din Zizinu, de clas'a a III, impreunata cu unu venitu anualu de 400 fl. v. a., se escrie prin acést'a concursu cu terminu pâna in 20 Iuliu a. c.

Concurrentii au a tramite mie subscrisului suplicele lor instruate in sensulu stat. org. si conformu dispositioniloru sinodului archidieceasanu din 1873 pentru regularea parochielor.

Brasiovu, 11 Maiu 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu respectiv.

Iosifu Baracu, m. p.

1—3

protopresbiteru.

Nr. 49 — 1877.

Concursu.

Devenindu parochulu din parochi'a de a III clasa Stremtiu la nepu-tintia de a satisfacé oficiulu seu parochiale ce privescu lipsele sufletesci a poporulu incredintiatiu pastorirei sele, prin acést'a se escrie concursu pentru postulu de capelanu impreunatu cu urmatórele emoluminte:

1. Pentru anulu curinte un'a a trei'a parte din tóte beneficiile si venitele parochiale dela 240 numere de case, incepándu se de-odata cu functiunea.

2. Cu inceputulu anului 1878 va avé de jumetate din tóte beneficiile si venitele acestei parochii in si afara de biserica, cari computate in bani dau sum'a de 300 fl. v. a.

3. Doritorii de a ocupá acestu postu de capelanu trebuie sa aiba urmatórele cualificatiuni:

- a) se aiba celu putienu 4 clase gimnasiai;
- b) sa fia absoluti teologi cu esamenu de cualificatiune.
- c) cei cu cualificatiune pregatitóre mai inalta voru fi preferiti;

4. Concurrentii au a-si asterne petitiunile sele instruite in sensulu statutului organicu pâna la 29 Iuniu a. c. la subscrisulu, cándu totu-odata va fi si alegerea.

Alb'a-Iuli'a, 3 Maiu 1877.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Alesandru Tordasiannu, m. p.

1—3

prot. gr. or. de Alb'a-Iuli'a.

ANUNCIU.

Dnulu *Grigoriu Nicolau* artistu tipograficu si actoru, nascutu in Brail'a, trecendu pe aici, voiesce mai incolo a intrá in conditiune intr'unu stabilimentu tipograficu mai mare.